

Nærøy kommune

ØKONOMIPLAN

2017-2020

Vedtatt av kommunestyret 16.desember 2016

Økonomiplan 2017 – 2020

Innholdsfortegnelse

1	Innledning.....	3
2	Sammendrag.....	3
3	Forutsetninger.....	4
3.1	Driftsnivå.....	4
3.2	Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2017.....	4
3.2.1	Rammetilskudd.....	5
3.2.2	Skatt.....	5
3.3	Eiendomsskatt.....	6
3.4	Andre forhold	6
3.5	Andre statlige tilskudd - kompensasjonsordninger	7
3.6	Befolkningsutvikling	7
3.7	Lønns- og prisvekst	8
3.8	Pensjonsutgifter	8
3.9	Gjeldsbelastning i økonomiplanperioden	9
3.10	Disposisjonsfond.....	11
4	Oversikt over rammer til drift i økonomiplanperioden	12
4.1	Utfordringer drift	13
5	Oversikt over investeringer i økonomiplanperioden	14
5.1	Kommentarer til de ulike investeringsprosjekter.....	15

1 Innledning

Økonomiplanen er en viktig del av kommunens plan- og økonomisystem. Kommuneplanens kortsiktige del har et perspektiv på 4 år og økonomiplanen er en del av dette.

Økonomiplanen er utarbeidet i samsvar med kommunelovens bestemmelser og skal omfatte hele kommunens virksomhet og gi en realistisk oversikt over sannsynlige inntekter, forventede utgifter og prioriterte oppgaver i planperioden.

Økonomiplanen for 2017 - 2020 har tatt utgangspunkt i rådmannens forslag til budsjett for 2017, som baseres på regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2017.

Det er lagt vekt på at plandokumentet skal være bygd opp på en oversiktlig måte for å gi et best mulig beslutningsgrunnlag for de folkevalgte organer.

Rådmannen finner det fortsatt hensiktsmessig å gjennomføre budsjett- og økonomiplanprosessen parallelt, med endelig behandling i kommunestyret i desember.

I henhold til kommuneloven § 44 skal kommunestyret en gang i året vedta økonomiplan. Økonomiplanen inneholder all virksomhet som omfattes av kommunen som juridisk person. Økonomiplan og årsbudsjett danner grunnlaget for kommunens økonomistyring.

2 Sammendrag

Rådmannen har gjennom arbeidet med økonomiplanen gjort en gjennomgang/analyse av kommunens økonomiske situasjon basert på noen forutsetninger. Det sier seg selv at det er flere parametre både på inntektssiden og utgiftssiden som er vanskelig å anslå. Med den kunnskap som har vært tilgjengelig mener imidlertid rådmannen at de forutsetninger som er lagt til grunn er rimelig nøkternt vurdert.

Som det fremgår av hovedoversikten, som gir en tallmessig oppstilling over inntekter og utgifter i planperioden, vil det være behov for nedskjæringer/innsparinger i driften allerede fra 2017. I perioden 2018 - 2020 er behovet for nedskjæringer/innsparinger i forhold til 2017-nivå beregnet til i overkant av 7 mill. kr, med de forutsetninger som ligger til grunn for deflator, økte finanskostnader samt budsjettert økning i skatt og ramme i planperioden.

Dette er en bekreftelse på tidligere års økonomiplaner, og har en klar sammenheng med kommunens høye lånegjeld sammenholdt med behov for ytterligere låneopptak, og en forventning om økning av rentenivået utover i planperioden. Det er videre forutsatt at premieavvik er lik amortisert premieavvik, slik at sum pensjonsavregning blir null. Resterende andel av premieavviket forutsettes i sin helhet avsatt til disp.fond.

Den økonomiske situasjonen vil være krevende i økonomiplanperioden. Avdelingene ble for 2017 i utgangspunktet gitt samme ramme som for 2016, noe som gir et behov for innsparinger og effektiviseringstiltak. Rådmannen vil også videre utover i planperioden se på organiseringen av tjenestene i kommunen for om mulig å kunne hente ut effektiviseringsgevinster, samtidig som man også kontinuerlig må vurdere inntektpotensiale fremover.

Forutsigbarhet

Rådmannen vurderer at kommunen gjennom sitt arbeid med økonomiplanleggingen og annen overordnet planlegging må vektlegge og gi våre innbyggere forutsigbare tjenestetilbud.

Det er i denne sammenheng viktig at våre vurderinger/planer er helhetlige og langsiktige. Kommuneplanens samfunnsdel er et godt grunnlag for kommunens langsiktige politikk. Forutsigbarhet er med å skape et godt omdømme og grunnlag for at våre ungdommer skal motiveres til bosetting og næringsutvikling.

Kommunen er avhengig av de rammer som gis av staten og må tilby sine tjenester i forhold til dette. Organisering av tjenestene må tilpasses demografisk utvikling og andre endringer som skjer i samfunnet, noe som kan gi behov for omstilling.

Rådmannen vurderer at det er mye positivt som skjer rundt om i kommunen, både i forhold til sysselsetting og bosetting. Det er flere gode eksempler på utviklingstrekk som er positive og rådmannen vurderer at kommunens rolle som tilrettelegger med infrastruktur og tjenestetilbud i forhold til folks behov, er avgjørende for å skape denne utviklingen.

3 Forutsetninger

3.1 Driftsnivå

Økonomiplanen tar utgangspunkt i det driftsnivået som fremkommer av budsjettet for 2017. Struktur og økonomi henger nøye sammen, og fremtidig debatt om strategier og prioriteringer. Samfunnsdelen i kommuneplanen vil gi grunnlaget for kommunens økonomiplanlegging.

Rådmannen har over tid hatt fokus på ulike sider ved kommunes drift og vurderer løpende endringer i organisering av tjenesteproduksjon, der dette er mulig.

Rådmannen ser at kommunens drift de siste årene ikke har gitt rom for å opparbeide ønskelige reserver og handlefrihet. Ut fra den økonomiske situasjonen kommunen er i må det utvises nøkternhet med hensyn på å etablere nye tiltak som kan gi varig drift.

Rådmannen vil samtidig anføre viktigheten av god budsjett disiplin i og med de stramme rammene som foreligger utover i perioden. Det er i økonomiplanperioden 2018 - 2020 innarbeidet reelle nedskjæringer i avdelingenes ramme på i overkant av 7 mill. kroner sammenlignet med 2017-nivå hensyntatt en lønns- og prisvekst på 3 pst. årlig.

3.2 Regjeringens forslag til Statsbudsjett for 2017

Regjeringen legger i forslag til Statsbudsjett for 2017 opp til en realvekst i kommunesektorens frie inntekter på 4,1 mrd. kroner, tilsvarende en realvekst 1,2 pst.

Veksten i frie inntekter er disponert slik:

	Kommprp	Statsbudsj 2017
	Mrd kr	Mrd kr
Vekst i frie inntekter ift anslag 2016 i RNB	3,75 - 4	4,1*
Merkostnader demografi	-2,1	-2,1
Merkostnader pensjon	-0,9	-0,9
Statlige satsinger	-0,3	-0,8
Økt handlingsrom	0,5-0,75	0,3

Dersom man i tillegg tar hensyn vekst i diverse kostnadstunge tjenester (som f.eks. ressurskrevende tjeneste, barnevern, BPA og spesialundervisning), vil man ikke få noe reell vekst i handlingsrommet.

De statlige satsingene som skal finansieres av veksten i frie inntekter fordeler seg slik:

Statlige satsinger innenfor veksten i frie inntekter	Mill kr
Tidlig innsats grunnskole	150
Opptrappingsplan rusfeltet	300
Opptrappingsplan habilitering og rehabilitering	100
Økt satsing skolehelsetjenester og helsestasjoner	50
Fornyning og opprusting av fylkesveier	200
Sum	800

For Nærøy utgjør den nominelle veksten i frie inntekter i overkant av 7,2 mill. kroner som tilsvarer en vekst på 2,5 pst fra 2016. Når man tar hensyn til deflatoren på 2,5 pst i 2017 er det ingen realvekst i frie inntekter.

3.2.1 Rammetilskudd

Rådmannen legger regjeringen Solberg sitt forslag til Statsbudsjett til grunn ved beregning av rammetilskuddet. For økonomiplanperioden 2018 – 2020 er det lagt til grunn en vekst i rammetilskudd på 3 prosentpoeng. Merinntekten i rammetilskudd skal være med å kompensere for lønns- og prisveksten. Kompensasjon for lønns- og prisvekst fastsettes i Statsbudsjettet gjennom deflatoren.

Realveksten i rammetilskudd fremkommer ved at den nominelle veksten reduseres med deflatoren. For Nærøy kommune er det ingen realvekst i frie inntekter for 2017.

I planperioden er det lagt til grunn at rammetilskuddet vil øke med 3 pst. hvert år. Dette er høyst usikkert, og resultatet vil avhenge av den politikk som regjeringen vil føre overfor kommunene.

3.2.2 Skatt

Rådmannen legger seg i underkant av regjeringens forslag til Statsbudsjett til grunn for beregning av skatteanslaget for 2017. Dette veies opp av skatteutjevning som er lagt inn i rammetilskuddet, og gir ikke reduksjon i de samlede frie inntekter.

I Kommuneproposisjonen 201 ble det varslet at den kommunale skattøren skal fastsettes ut fra en målsetting om at skatteinntektene for kommunene skal utgjøre 40 pst. av de samlede inntektene. Det foreslås at den kommunale skattøren for 201 holdes utforandret til 11,8 prosentpoeng.

Regjeringen har tidligere foreslått en endring av skatteinntektene ved at kommunene skal få beholde en større del av selskapsskatten.

Effekten av lokal selskapsskatt i hht ny modell er usikker. Forrige gang ga skatten mindre inntekter til kommunene i Nord-Trøndelag. Det er store endringer i selskapsskattenivå fra år til år, slik at forutsigbarhet svekkes. Effekten av lav selskapsskatt vil dempes dersom selskapsskatt inngår i inntektsutjevningen.

Forslaget er foreløpig utsatt til tidligst 2018.

Rådmannen har ikke oversikt over hva dette eventuelt vil bety for Nærøy kommune. I planperioden er det lagt til grunn at skatteinntektene vil øke med 3 pst. for hvert av årene 2018-2020.

Det er nødvendig å se inntektene fra skatt og rammetilskudd i sammenheng. Rådmannen har i budsjettet for 2016 lagt til grunn at de samlede frie inntektene til neste år blir på 302 mill. kroner (inkl eiendomsskatt 10 mill)

Oversikt skatter og rammetilskudd

Økonomiplan	2017	2018	2019	2020
Skatt	-109 578	-112 865	-116 251	-119 739
Eiendomsskatt - verker og bruk	-6 408	-8 000	-8 000	-8 000
Eiendomsskatt boliger	-7 200	-6 000	-6 000	-6 000
Eiendomsskatt sjø	-292	-1 000	-1 000	-1 000
Kraftproduksjon - falleie			0	0
Rammetilskudd	-193 066	-198 858	-204 824	-210 968
Sum skatt og rammetilskudd	-316 544	-326 723	-336 075	-345 707

Tabellen over viser forventet utvikling av de frie inntektene gjennom planperioden. Det er lagt til grunn en årlig økning på 3,0 pst. i forhold til skatt og 3,0 pst. på rammetilskudd for 2018 - 2020.

3.3 Eiendomsskatt

Det er i 2016 femten år siden innføring av eiendomsskatt i Nærøy.

Det har gått over 10 år siden eiendomsskatten ble innført på Kolvereid og loven gir dermed adgang til å foreta retaksering. Det skal foretas en allmenn taksering i kommunen hvert tiende år, og ikke senere enn 3 år etter at siste allmenne taksering skulle vært foretatt. Det planlegges derfor gjennomført ny alminnelig taksering av hele eiendomsskattmassen i Nærøy i løpet av 2017, med virkning f.o.m. 2018.

Den generelle skattesatsen som skal gjelde for de skattepliktige eiendommer er på 7 promille.

I medhold av eiendomsskatteloven § 12 bokstav a differensieres satsene ved at den skattesats som skal har vært gjeldende for boliger og fritidseiendommer har vært på 4 promille t.o.m 2016. Satsen for boliger og fritidseiendommer er forslått økt til 6 promille f.o.m. 2017. Dette vil bety en inntektsøkning på ca 2 mill. kroner.

3.4 Andre forhold

Kraftproduksjon – falleie

Det arbeides fortsatt med klarsignal for utnyttelse av Grytbogelva til kraftproduksjon. Arbeidet med konsesjonssøknaden er under behandling og det er beregnet en årsproduksjon på 36 GWh.

Avhengig av hvilken rolle kommunen skal innta i forhold til investering og drift, vil det kunne påregnes inntekter av dette tidligst helt i slutten av økonomiplanperioden.

Med utgangspunkt i den usikkerhet som ligger til grunn, blant annet med tanke på om det blir gitt tillatelse for utbygging, samt en framtidig vurderinger av blant annet utbyggingskostnader og kraftpris er det ikke tatt inn inntekter fra kraftproduksjon/falleie i kommende økonomiplanperiode.

Havbruksfond

Oppdrettskommunene arbeider fortsatt med å få til en mer rettferdig beskatning av oppdrettsanleggene. Det foreligger vedtak på at vertskommuner til oppdrettsanlegg skal bli tilgodesett både ved at kommunene skal få store deler av vederlaget for tildeling av nye konsesjoner.

På grunn av stor usikkerhet rundt fremtidig vekst innen oppdrettsnæringen har rådmannen ikke lagt inn noe inntektsanslag for dette for økonomiplanperioden. Rådmannen vil allikevel anta at det er sannsynlig at kommunen vil bli tilgodesett med en andel fra havbruksfondet i løpet av økonomiplanperioden.

Reetablering vindmølleparken Hundhammerfjellet

NTE Energi AS opplyser at det nå planlegges reetablering av de 17 vindturbinene på Hundhammerfjellet om fire-fem år. Et endelig utbyggingsvedtak avhenger av lønnsomheten fremover. Dette vil kunne gi økte inntekter for kommunen i form av økt eiendomsskatt. Det er lite trolig utbyggingen vil skje i økonomiplanperioden, men rådmannen vil allikevel bemerke dette som et positivt utslag for en mulig fremtidig merinntekt for kommunen.

NTE – fremtidig utbytte

I forbindelse med kommunenes overtakelse av NTE bemerker rådmannen at det vil være stor sannsynlighet for at kommunene vil motta årlig utbytte fra NTE. Dette vil i stor grad avhenge av selskapets investeringsplaner og lønnsomhet i årene fremover. Rådmannen har derfor valgt å ikke ta inn fremtidige inntekter fra NTE i økonomiplanperioden.

Fremtidig skolestruktur

Kommunestyret har tidligere at dagens skolestruktur ikke vil bli vurdert endret før etter at ny Kolvereid skole står ferdig. På bakgrunn av det har rådmannen ikke tatt inn evt. besparelse ved en fremtidig endring av dagens skolestruktur.

3.5 Andre statlige tilskudd - kompensasjonsordninger

Eksisterende kompensasjonsordninger skole og helse

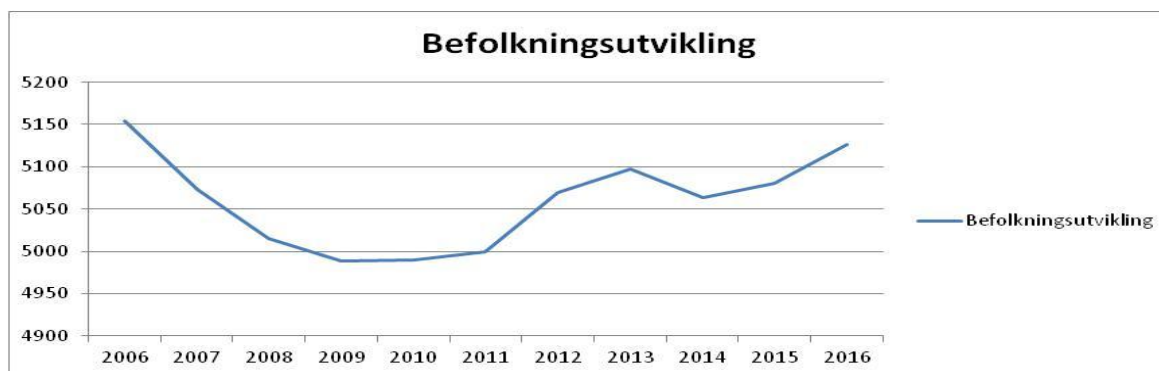
Staten yter kompensasjon for betalte renter og avdrag i forhold til kommunale investeringer i skolebygg og helseinstitusjoner. Rådmannen legger til grunn kompensasjon som fremgår av oppstilling mottatt fra Husbanken for økonomiplanperioden.

Når det gjelder investeringsrammen for skole- og svømmeanlegg ble den i sin tid fastsatt av Kunnskapsdept. for en investeringsperiode på 8 år. Kommunen har ved tidligere utbyggingsprosjekter innen skole benyttet hele den tildelte investeringsrammen på til sammen 34,3 mill. kroner som ble gitt med hensyn til rentekompensasjon.

Det er ikke gitt noen signaler i forslag til statsbudsjett for 2017 at man ønsker å utvide rammen eller igangsette en ny 8 års periode med friske penger.

3.6 Befolkningsutvikling

Den 1.juli 2016 var det 5129 innbyggere i kommunen. Selv om kommunen i et lengre perspektiv har en negativ befolkningsutvikling, har folketallet de siste årene utviklet seg svært positivt. Elevantallet i kommunen viser fortsatt en liten nedgang i planperioden, mens barnehagene har behov for økt kapasitet. Også antall eldre øker sett i forhold til den yrkesaktive aldersgruppen.

Kommunen arbeider med ulike tiltak for å skape en positiv utvikling og derigjennom stabilisere befolkningsutviklingen. Et offensivt næringsliv skaper nye arbeidsplasser som bidrar til behov for arbeidskraft og bosetting.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Barnehage (0-5 år)	373	377	371	371	360	359	359	359	357	356
Grunnskole (6-15 år)	567	578	579	585	602	617	627	637	644	647
Vgs (16-19 år)	293	274	270	253	242	241	224	219	219	232
Voksne (22-66 år)	2962	2974	2986	3007	3008	2996	3000	2988	2971	2958
Eldre (67 år og eldre)	940	954	978	986	997	1011	1018	1043	1064	1080
Folkemengde	5135	5157	5184	5202	5209	5224	5228	5246	5255	5273

Ut fra SSB`s prognose (middels utvikling) vil antall barn i alderen 0-5 år reduseres med 17 barn frem mot 2026, mens det forventes en økning i antall barn i grunnskolealder (6-15 år) fra 2017 til 2020 på 80 barn.

Den største veksten i planperioden er for gruppen 67 år eller eldre, som viser en prognosert vekst fra 2017 til 2026 på 140 personer. Dette er en betydelig endring som forventes innenfor den kommende 10-årsperioden, og som vil måtte få konsekvenser for hvordan kommunen organiserer og prioriterer tjenestetilbudet til denne gruppen. Prognosen viser at den største veksten vil komme i gruppen yngre eldre, altså i aldergruppen 67-79 år. Totalt forventes det en økning på 138 personer frem mot år 2026.

3.7 Lønns- og prisvekst

For kommunen som driver med tjenesteproduksjon vil personalkostnadene utgjøre en betydelig del av de samlede driftskostnadene. I årets budsjett er lønn inklusive pensjon og arbeidsgiveravgift, beregnet til 294 mill.kr. Personalkostnadene utgjør da i underkant 2/3 av de samlede driftsutgiftene.

Regjeringen har i forslag til Statsbudsjett for 2017 lagt opp til en forventet lønnsvekst på 2,7 pst. For 2018-2020 har rådmannen lagt til grunn en årlig deflator (lønns- og prisvekst) på 3,0 pst.

3.8 Pensjonsutgifter

Pensjonsutgiftene til Nærøy kommune har de senere årene økt. Kommunen har gode pensjonsordninger i KLP og SPK og utviklingen fremover viser en økning i forventet premie utover i perioden. Hva gjelder nivået på pensjonspremien har i sitt budsjettforslag for 2017

lagt følgende premisser til grunn for beregning av pensjon (arbeidsgivers andel av pensjonspremien):

- ✓ KLP: Innbetalt premie i prosent av pensjonsgrunnlaget er beregnet til 22,33 % inkludert ansattes andel på 2 %. Dette er en økning på nærmere ett prosentpoeng fra 2016.
- ✓ Statens pensjonskasse: Innbetalt premie av beregnet til 12,25 % inkludert ansattes andel på 2 %. Dette er en nedgang fra 13,55 % i 2015.

Det fremgår videre at årlige premieavvik, som kommer til inntektsføring i driftsbudsjettet vil ikke gi tilsvarende økning i likvide midler (så lenge betalt pensjonspremie er høyere enn bokført pensjonskostnad). Resultatet av det økende/høye premieavviket vil imidlertid bety en forverring av kommunens likviditet, ved at betalt pensjonspremie ikke kommer til fradrag i regnskapet det år premien er betalt.

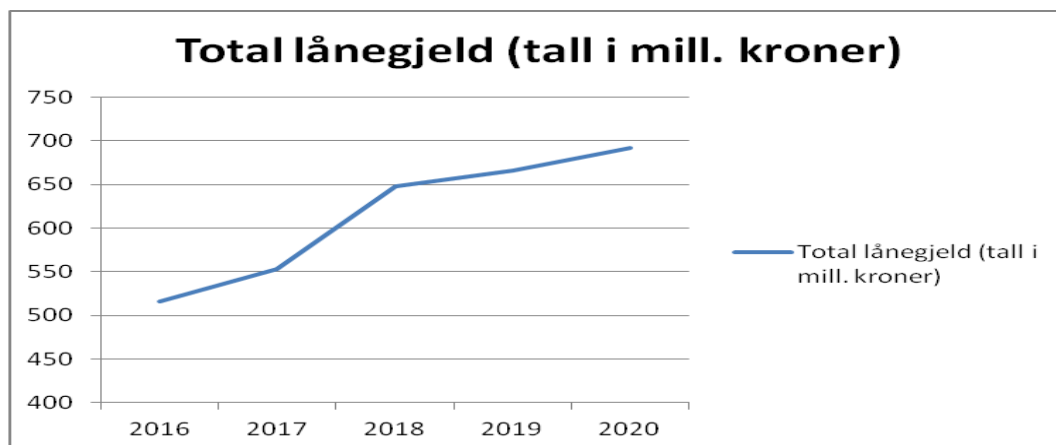
Det er derfor viktig at premieavviket ikke legges inn i driften, men i sin helhet avsettes til fond for å kunne møte de fremtidige amortiseringskostnadene.

3.9 Gjeldsbelastning i økonomiplanperioden

Det må gjøres avveininger med hensyn på å inngå renteavtaler som binder renten, og det vises i den forbindelse til kommunens finansreglement. Størrelsen på låneporteføljen som bindes, bindingstid og hvilket tidspunkt beslutningen tas på, er noen elementer i dette. En binding av renta vil kunne bidra til å øke forutsigbarheten i kommunens økonomiplanlegging.

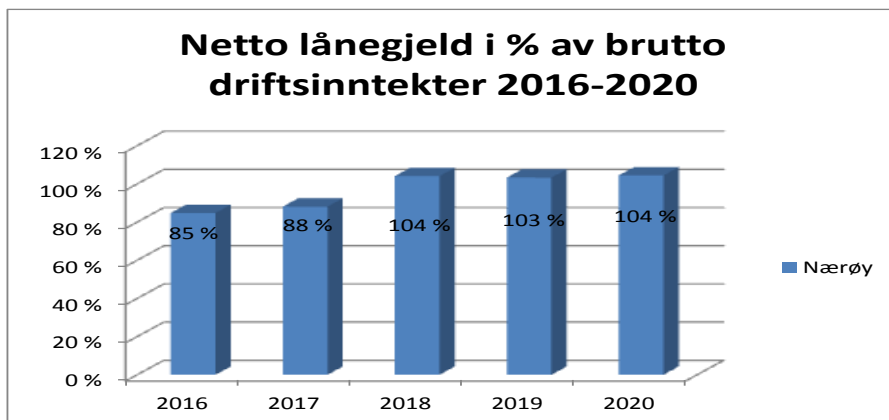
Ved inngangen til budsjettåret har Nærøy kommune lån tilsvarende 253 mill. kroner bundet opp i rentebindingsavtaler. Våre rentebindingsavtaler har en horisont på 1 – 10 år.

Gjennom rentebindingsavtaler sikrer kommunen forutsigbarheten i forhold til fremtidige rentereguleringer.

Med de investeringer man står overfor i planperioden vil den totale lånegjelden øke fra 515 mill. kroner ved inngangen av 2017 til 692 mill. kroner i 2020.

Nærøy har de siste årene hatt en netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter som har vært høyere enn både gjennomsnittet for Nord-Trøndelag og Kostragruppe 11. Netto lånegjeld har de siste årene vært stabil på ca 82 %. Nivået på netto lånegjeld i kroner har økt i takt med økningen i driftsinntektene.

Netto lånegjeld er definert som langsiktig gjeld (ekskl. pensjonsforpliktelser) fratrukket totale utlån og ubrukte lånemidler.

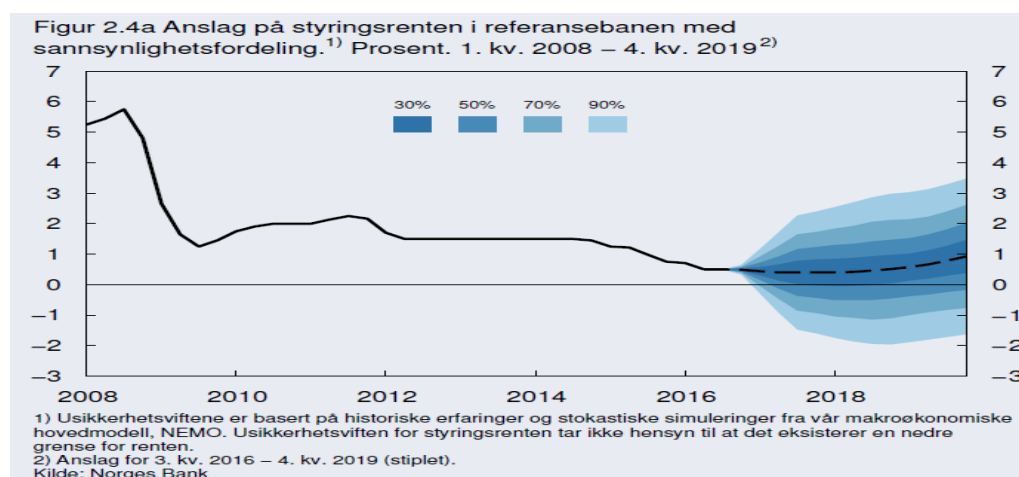
Riksrevisjonen har uttalt at netto lånegjeld ikke bør overstige 75 % over lengre tidsrom. Det forventes en vesentlig økning i netto lånegjeld i kommende planperiode, hvor kommunen havner langt utenfor handlingsregelen. Dette skyldes i første omgang låneopptak ved investering i ny barneskole.

Det er viktig at kommunen igjen kommer i posisjon for å kunne redusere netto lånegjeld til under 75 pst. og sikre nødvendig handlingsrom fremover, ved at fremtidige investeringstiltak som medfører økte driftsutgifter holdes på et absolutt minimum.

Renteutvikling

Det er i økonomiplanen lagt til grunn en rentesats på 2,5 % i 2017 og 2018 med en økning til 2,75 % i 2019 og 2020.

Rentenivået er knyttet opp til Norges Bank rentebane, markedsforsøringene fra Kommunalbanken og vurderingene av kommunens gjeldsportefølje. Det vil alltid knytte seg usikkerhet til renteprognoser og da med henblikk på utviklingen i finansmarkedet i perioden.

Utvikling av renter og avdrag i planperioden

	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019	2020
Lånegjeld pr 01.01.	494 304	515 894	554 139	647 261	660 382
Låneopptak startlån Husbanken	10 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Låneopptak investeringer	30 690	48 598	106 703	29 600	41 200
Likv.lån	-				
Betalt avdrag driftsbudsjettet	16 400	17 503	20 481	23 179	25 071
Betalt avdrag investeringsbudsjettet	2 700	2 850	3 100	3 300	3 500
Lånegjeld pr 31.12	515 894	554 139	647 261	660 382	683 011
Gj sn. rentesats lagt til grunn		2,50 %	2,50 %	2,75 %	2,75 %
Rente beregnet		13 375	15 017	17 980	18 472
Renter	13 000	13 700	15 200	18 100	18 600
Sum renter og avdrag	28500	31 203	35 681	41 279	43 671
		-28 500	-31 203	-35 681	-41 279
Årlig økning renter og avdrag		2 703	4 477	5 599	2 392

De totale finanskostnadene til renter og avdrag øker med totalt 15,171 mill. kroner i planperioden.

Finansiering:		2017	2018	2019	2020
- lån finansiert frie inntekter		29 448	79 303	10 600	13 600
- lån selvfinansierende	-	29 150	37 400	29 000	37 600
Sum finansiering inkl startlån	-	58 598	116 703	39 600	51 200
Årlig økning renter og avdrag belastet frie innt		864	2 925	2 634	737

Av økning i renter og avdrag vil 7,16 mill kroner påvirke driftsnivået direkte.

3.10 Disposisjonsfond

Som følge av tidligere års overskudd er det avsatt midler på disposisjonsfond. Ved utgangen av 2015 var beholdningen på i overkant av 30 mill. kroner inkludert årets mindreforbruk i 2015.

Oversikten nedenfor viser at disposisjonsfondet i kommunen har vært på et for lavt nivå for å kunne møte fremtidige utfordringer. Mindreforbruk og avsetning til disposisjonsfond i 2014 og 2015 har imidlertid hevet nivået på disposisjonsfondet.

En styrking av fondet fremover vil gi kommunen muligheter for å bruke fondet til å egenfinansiere deler av investeringene utover i planperioden.

Ved inngangen til 2016 var beholdningen på totalt 31 mill. kroner. Kommunen har samtidig et bokført premieavvik på kr 25,3 mill. kroner, som ikke representerer likvide midler.

Som rådmannen påpekte også ved forrige års budsjett, må det foretas en nøye gjennomgang /prioritering av de tiltak som i dag blir stimulert/ finansiert med bruk av disposisjonsfondet. Alternativt må en videreføring av slike tiltak innarbeides over løpende drift.

Videre burde driften ideelt sett gitt muligheter til å øke handlingsrommet i år med lave renter for å være rustet til å møte de utfordringene som vil komme i senere perioder. Rådmannen har

4.1 utfordringer drift

Det er i økonomiplanens fremstilling innarbeidet nødvendige omstillinger (reduksjon i ramme) med til sammen i overkant av 7 mill. kroner for perioden 2018 – 2020. Da med utgangspunkt i 2017-nivå, uten at det er lagt til grunn uttak av evt effektiviseringsgevinst for 2018-2020. Det er ikke funnet rom for avsetning til disp.fond som vil øke kommunens handlingsrom i perioden 2018-2020.

Dersom man klarer å ta ut en årlig effektiviseringsgevinst på 0,5 % årlig i perioden vil det med utgangspunkt i tildelt ramme for 2017 gi en effektiviseringsgevinst på ca 1,5 mill. kr. årlig.

Oppvekst og kultur:

Høye fødselstall i 2014 og 2015 gjør at kostnadene til barnehage vil øke i økonomiplanperioden. Plassmangel ved Kolvereid barnehage medfører behov for kapasitetsutvidelse.

Videreutdanning av lærere vil også medføre økte vikarutgifter ved enhetene. Nedskjæringer i budsjetttrammene til oppvekst og kultur vil med dagens skolestruktur i første rekke bety en reduksjon i lærertettheten på de største enhetene.

Ytterligere nedskjæringer gjør det nødvendig i større grad å måtte prioritere lovpålagte oppgaver.

Helse og sosial:

Antall eldre vil øke i årene som kommer, og vil utgjøre en stadig større andel sett i forhold til antall personer i yrkesaktiv alder. Nye oppgaver og nye krav til kompetanse byr på utfordringer for tjenesten. En vil fremover i større grad måtte søke å tilpasse driften til ny velferdsteknologi som er under stadig utvikling. Samtidig vil en økt fokus på helsefremmende og forebyggende tiltak gi effekt over tid.

Drift og utvikling:

Kommunen har store etterslep på vedlikeholdet av bygninger, anlegg og veger. Med dagens driftsbudsjett byr det på store utfordringer fremover å kunne tette etterslepet.

Kommunen har stor og til dels gammel boligmasse, og det bør drøftes kommunens rolle i boligpolitikken og hvordan boligmassen kan reduseres/fornyes.

Forslag til nye bestemmelser vedrørende brannforebyggende arbeid gjør at kommunen må påregne ekstra kostnader til å kunne ansette personell til å utføre lovpålagte oppgaver.

Samtidig som man i større grad må vurdere mulighetene til å få tilpasset tjenestene til den digitale hverdagen og utnyttet ny teknologi, vil man også måtte vurdere et utvidet samarbeid mellom nabokommunene for nye lovpålagte tjenester fremover.

5 Oversikt over investeringer i økonomiplanperioden

Prosj.nr.	Prosjektnavn	2017	2018	2019	2020
	Egenkapitalinskudd KLP	1 436	1 436	1 436	1 436
6103	Bredbånd /mobil	1 250	1 250	1 250	1 250
6104	Oppgradering IT	1 250	1 250	1 250	1 250
6108	Arkiv	1 000	1 000		
6200	IKT i skolene	500	500	500	500
	Aggregat NBBS	2 000			
8703	Opprusting kommunale veger	3 500	3 500	3 500	3 500
8716	Asfaltering kommunale veger	-	-	-	-
8704	Aksjon skoleveg	500	500	500	500
8417	Opprusting kommunale bygg	4 000	4 000	4 000	4 000
8412	Opprusting kirkebygg	-	-	1 500	2 500
	Sentrumsutv./aktivitetspark v/torget	500			
	Kolvreid skole	41 750	83 629	-	
	Taktor			1 000	
	Veghøvel		3 750		
	Brannbil		-	-	3750
8214	Kolvreid barnehage	4 500			
8415	Sentralidrettsanlegg	-		-	0
8308	Utredn/utvidelse fellesareal NBBS	1 875			
	Skilting vegnavn	450	-	-	-
			-	-	-
	Sum prosjekter belaster frie innt.	64 511	100 815	14 936	18 686
9999	Startlån	10 000	10 000	10 000	10 000
	Samlokalisering PU 12 enheter	13 000	20 000	-	-
8422	Rus/psykiatri 6 enheter		-	2 500	25 000
8504	Investering fellesvassverket	2 100	4 000	4 000	4 000
8500	Fordelingsnett vannforsyning	300	300	300	300
	Fordelingsnett avløp	300	300	300	300
8615	Sanering gml anl avløp Nedre K	3 000	3 000		
8524	Sanering gml anl n vann Nedre K.	3 000	3 000		
	Vannforsyning Ottersøy	1 500			
	Skaga/Hofles	2 000			5 000
	Nordre_vann		4 000	4 000	
	Nordre_avløp		4 000	4 000	
	Høydebasseng Marøya			5 000	
8605	Oppgradering renseanlegg	1 500	1 500		
	Oppgradering KUM/SD	300	300	300	300
	Oppgradering renseanlegg Oplø	500			
	Ny programvare/forsystem feiing	100			
	Ledningsnett Foldereid				5 000
	Sum prosjekter selvfinansierende	37 600	50 400	30 400	49 900
	Sum investeringer	102 111	151 215	45 336	68 586

Finansiering:	2017	2018	2019	2020
- egenkapital (ubund investeringsfond)	1 436	1 436	1 436	1 436
- erstatning K.eid skole	19 312	0	0	0
- offentlig tilskudd	6 050	9 200	1 100	7 500
- mva komp	15 215	23 876	3 200	8 450
- lån finansiert frie inntekter	30 948	79 303	10 600	13 600
- lån selvfinansierende	29 150	37 400	29 000	37 600
- ubrukte lånemidler tidl. År	-			
Sum finansiering inkl startlån	102 111	151 215	45 336	68 586

I det fremlagte investeringsbudsjettet er prosjektene kommunale veier og bygg skalert noe ned. Påkostning kirkebygg er skjøvet 2 år frem i tid etter avklaringer med NKF hvor det ble gitt uttrykk for at man ikke ville ha kapasitet til å gjennomføre prosjektet de kommende to årene. Etter en ny gjennomgang av investeringsplanene for Nærøy og Vikna fellesvassverk er også disse skalert ned for økonomiplanperioden. Man har også valgt å skyve investeringer i tilknytning til oppgradering av sentralidrettsanlegget ut til etter 2020.

Alle nedskaleringer og forskyvninger i perioden er gjort med bakgrunn i å redusere kommunens lånebelastning fremover.

5.1 Kommentarer til de ulike investeringsprosjekter

Prosjekt 6104 – Arkiv (kr. 1 000 000,-)

Arkivforskriften stille krav til arkivlokaler slik at disse gir vern mot vann, fukt, brann, varme m.m. Nærøy kommune har ikke godkjente lokaler pr i dag. Det er også behov for gjennomgang av materialet som i dag finnes, både av nyere dato og historisk.

Prosjektet skal dekke både bygningsmessige tilpasninger og utgifter til gjennomgang av arkivmaterialet. Prosjektet er tenkt gått over 2 år.

Prosjekt Aggregat NBBS (kr. 2 000 000,-)

Dagens aggregat har begrenset kapasitet i forhold til å opprettholde varme, strøm og lys ved bygningsmassen ved Nærøy bo og behandlingssenter. Gjennom en vurdering av uønskede hendelser er det vurdert et behov for et større aggregat som skal sikrer drift ved lengre strømutfall.

Prosjekt 8206 Kolvereid skole (kr. 41 750 000,-)

Dette er prosjektering av ny barneskole ihht funksjonsbeskrivelse og romprogram for ny skole vedtatt av kommunestyret i sak 54/16. Det skal utarbeides et forprosjekt som skal legges frem til behandling. Forventet oppstart av byggearbeidene er satt til høsten 2017.

Prosjekt 8214 Kolvereid barnehage (kr. 4 500 000,-)

Det har vært utredet ulike alternativer for utvidelse av Kolvereid Barnehage. Alternativet nytt bygg, 4 avdelinger, vil ha en kostnad på underkant av kr. 30 mill. Dagens arealer ved barnehagen tilfredsstiller ikke kravene og det er derfor sterkt nødvendig å få gjort noe med situasjonen. Rådmannen finner ikke rom for en såpass stor investering, i planperioden, som et nybygg vil gi. Det foreslås derfor å gå til innkjøp av en ny modulbarnehage, som plasseres i nærheten av eksisterende barnehage. Dette vil være en midlertidig løsning.

Prosjekt 8417 Oppgradering av kommunale bygg (kr. 4 000 000,-)

Det er et stort behov for oppgradering av deler av den kommunale bygningsmassen. Oppgraderingsprogrammet foreslås å gå over hele planperioden. Oppgraderingsarbeidene vil ha fokus på utbedring av tak, energiøkonomiserende tiltak, bygningsmessige tiltak rådhus/kulturhus.

Prosjekt 8423 - Samlokalisering PU (kr. 13 000 000,-)

Det jobbes med funksjonsbeskrivelse og romprogram, som skal legges frem for politisk behandling. Når det er vedtatt skal det foretas prosjektering, anbudsinnhenting.

Forventet oppstart er satt til slutten av 2017 og ferdigstilling i 2018. Prosjektet finansieres med husbankmidler og leieinntekter. Rådmannen vurderer at prosjektet, som samler boligbehovet som denne tjenesten har under ett tak, vil kunne gi driftsmessige gevinster.

Prosjekt 8703 Opprusting kommunale veger (kr. 3 500 000,-)

Hovedplan veg er vedtatt og der fremkommer et behov for opprusting tilsvarende ca. kr 65 000 000,-. Opprustingsprogrammet foreslås å gå over hele planperioden. Hovedplanen gir føringer for hvilke veger som skal prioriteres.

Prosjekt 8704 Aksjon skoleveg (kr. 500 000,-)

For å møte noen av de anleggsmessige utfordringene som ligger i trafikksikkerhetsplanen er det avsatt kr. 500 000,- til formålet i hele planperioden. Det er forutsatt 50% finansiering i tilskudd fra fylkeskommunen.

Prosjekt Sentrumsutvikling (kr. 500 000,-)

Gjennom de planprosesser som har vært om Kolvereid sentrum og møte med næringsaktørene på Kolvereid har økt aktivitet ved Torget vært tema. Dette prosjektet går ut på, i nært samarbeid med næringen, å få utviklet ubrukte arealer ved torget til en ”grønn” lomme. Dette prosjektet ses i sammenheng med revidering av reguleringsplanen for Kolvereid. Det vil også bli omsøkt midler fra fylkeskommunen, RUP, og andre.

Prosjekt Skilting vegnavn (kr. 450 000,-)

Det er kommunens ansvar, som vegeier, og foreta skilting av kommunale veger. Dette kan utføres når arbeidet med navnefastsetting er ferdigstilt. Midlene skal gå til innkjøp og oppsetting. Det er inngått et samarbeid med Statens Vegvesen i forbindelse både innkjøp og oppsetting.

Prosjekt 8500 Fordelingsnett vannforsyning (kr. 300 000,-)

Prosjektet skal ivareta enkeltsøknader om tilknytting til vannverket. Dette arbeidet pågår fortløpende.

Prosjekt 8504 Investering fellesvassverket (kr. 2 100 000,-)

Det er foretatt en vurdering av tiltak som må prioriteres i den kommende planperioden. De tiltak som er viktige å ta tak i er å sikre vannforsyning i Nærøysundområdet inkl Vikna, utbedring/utvidelse av renseanlegg på Kolvereid, beredskapstiltak. For 2017 vil det foretas investeringer i forhold til utrede ulike alternativer for Nærøysundområdet, videreføre investeringer på renseanlegg, og forbeder beredskapssituasjonen. Kostnadene fordeles 50/50 Nærøy og Vikna.

Prosjekt 8524 – Sanering av Vannledning – Nedre Kirkåsen (kr. 3 000 000,-)

Prosjektet er ihht hovedplan vann og er en utskifting av gamle anlegg. Prosjektet vil sikre vannforsyningen og redusere lekkasjer. Prosjektet vil bli avsluttet i 2018.

Prosjekt Skaga/Hofles (kr. 2 000 000,-)

Prosjektet er ihht hovedplan vann og er en utskifting av gamle anlegg. Prosjektet vil sikre vannforsyningen og redusere lekkasjer. Dette er første del av det totale prosjektet, og er ny tilkobling for hovedledning Skaga/Hofles. Utskifting av hele ledningstrekket er planlagt senere i perioden.

Prosjekt 8526 – Overvåkning/spylekummer (kr. 300 000,-)

Midlene er avsatt hvert år i hele planperioden. Dette for å utvikle bedre overvåkning i forhold til drift og lekkasjer, samt tiltak for å muliggjøre spyling av ledningsnett.

Prosjekt Oppgradering renseanlegg Oplø (kr. 500 000,-)

Automatikken for vannrenseanlegget på Oplø er slitt og at en del avvik. Det er derfor behov for en mer omfattende oppgradering.

Prosjekt Fordelingsnett avløp (kr. 300 000,-)

Prosjektet skal ivareta enkeltsøknader om tilknytting til avløpsnett. Dette arbeidet pågår fortløpende.

Prosjekt 8605 Oppgradering renseanlegg (kr. 1 500 000,-)

Dette gjelder en vurdering av plassering av renseanlegget og en oppgradering av selve anlegget. Prosjektet er planlagt gjennomført over 2 år, vil være ferdigstilt i 2018. Hovedfokuset i 2017 vil være vurdering av plassering og prosjektering.

Prosjekt 8615 Sanering av avløpsledning – Nedre Kirkåsen (kr. 3 000 000,-)

Dette prosjektet ses i sammenheng med prosjekt 8524. Det foretas en fornying av avløpsanlegget samtidig som vannledning blir skiftet.

Prosjekt Programvare/forsystem feiing (kr. 100 000,-)

Det er innført nye krav til tilsyn og feiing boliger. I tillegg er kommet i lovpålagt feiing av fritidsboliger. For at dette skulle kunne gjennomføres er det behov for godt dokumentasjons og planleggingsverktøy. Dette verktøyet vil også kunne oppnå effektiviseringsgevinst med bedre dokumentasjonsmuligheter og lettere varslingssystemer.